

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2028

Vragen van het lid **Paternotte** (D66) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Surveillance and interference: Israel's covert war on the ICC exposed»* (ingezonden 29 mei 2024).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Buitenlandse Zaken), van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) en van Minister **De Jonge** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 20 juni 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Surveillance and interference: Israel's covert war on the ICC exposed»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Wat is uw reactie op de conclusie van het onderzoek dat de Israëlische overheid en Israëlische veiligheidsfunctionarissen al bijna tien jaar betrokken zouden zijn bij een surveillanceoperatie gericht op het Internationaal Strafhof en Palestijnse mensenrechtenorganisaties, met als doel het dwarsbomen van onderzoek naar mogelijke oorlogsmisdaden door Israël?

Hoe is het mogelijk dat vertrouwelijke gesprekken tussen de aanklager van het Strafhof en Palestijnse functionarissen zijn gemonitord en gedeeld met Israëlische inlichtingendiensten, zoals bevestigd door diplomatieke diensten die de aanklager hiervan op de hoogte hebben gesteld?

Antwoord 2 en 3

Nederland is zich als gastland van het Internationaal Strafhof (ISH) terdege bewust van de gevaren van externe beïnvloeding en inmenging waar zowel het Hof, zijn gekozen ambtsdragers en medewerkers, als de door het Hof als zodanig aangewezen getuigen mee worden geconfronteerd. Dergelijke gevaren zijn ook geenszins een uniek kenmerk van het onderzoek naar de situatie in de bezette Palestijnse Gebieden.

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat ten aanzien van eventuele inmengingsactiviteiten van buitenlandse actoren, de betrokken ministeries in

¹ +972 Magazine, 28 mei 2024, «Surveillance and interference: Israel's covert war on the ICC exposed» (Surveillance and interference: Israel's covert war on the ICC exposed (972mag.com))

nauw contact staan met de opsporingsdiensten en inlichtingen- en veiligheidsdiensten om deze te onderkennen, te duiden en waar nodig en mogelijk maatregelen te treffen. Het kabinet ziet dergelijke activiteiten als een vorm van ongewenste buitenlandse inmenging en vindt dit volstrekt onwenselijk. Er is doorlopend contact met het ISH waarbij ook verschillende veiligheidszorgen aan de orde komen. Uit veiligheidsoverwegingen kan er niet in detail worden getreden over de aard van deze besprekingen of de specifieke zaken die daar aan de orde komen.

Vraag 4 en 5

Herkent u het beeld dat de Mossad zou hebben geprobeerd voormalig aanklager Bensouda onder druk te zetten met informatie over haarzelf en haar familie zodat zij zou voldoen aan de wensen van de Israëlische regering? En herkent u het beeld dat onder andere e-mail en sms-berichten van de huidige aanklager Khan en zijn medewerkers zouden zijn onderschept? Heeft u meerdere signalen van voormalig of huidig medewerkers van het Internationaal Strafhof of het Internationaal Gerechtshof dat zij vrezen voor hun persoonlijke veiligheid vanwege hun werk met betrekking tot Israël of Israëlische functionarissen?

Antwoord 4 en 5

Uit veiligheidsoverwegingen kunnen er geen uitspraken worden gedaan over individuele casussen. Wel kan worden aangegeven dat er doorlopend contact met het ISH is waarbij ook de verschillende veiligheidszorgen aan de orde komen. Daar waar het de fysieke veiligheid betreft en het nodig wordt geacht op basis van actuele dreigingsinformatie, kunnen er beveiligingsmaatregelen worden getroffen. Dit is in aanvulling op de eigen verantwoordelijkheid van de personen en de organisatie.

Vraag 6

Bent u het eens dat Nederland als gastland een speciale verantwoordelijkheid heeft in het beschermen van hoven en tribunalen en hun medewerkers tegen dreigingen van buitenaf?

Antwoord 6

Nederland is tegen iedere vorm van bedreiging en intimidatie van het Strafhof, zijn ambtsdragers en zijn personeel en als zodanig door het Strafhof aangewezen getuigen. Het is van belang dat de organen van het Strafhof hun mandaat onafhankelijk – en zonder bedreigingen en intimidaties – kunnen uitvoeren. Deze verplichting geldt op basis van het Statuut van Rome voor iedere verdragspartij, maar daarnaast heeft Nederland als gastland inderdaad ook een bijzondere verantwoordelijkheid op basis van het Zetelverdrag tussen het Internationaal Strafhof en het Gastland (Trb. 2007, 125).

Daar waar het de fysieke veiligheid betreft en het nodig wordt geacht op basis van actuele dreigingsinformatie, kunnen er beveiligingsmaatregelen worden getroffen in Nederland voor de medewerkers van het Internationaal Strafhof en de personen die getuigen over de oorlogsmisdaden bij het Strafhof, in aanvulling op de eigen verantwoordelijkheid van de personen en de organisatie. Over de precieze invulling van de maatregelen worden om veiligheidsoverwegingen nooit in het openbaar uitspraken gedaan.

Vraag 7

Ben u daarnaast van mening dat Nederland ook een verantwoordelijkheid draagt voor de veiligheid van individuen of maatschappelijke organisaties, zoals Palestijnse mensenrechtenorganisaties, die meewerken aan onderzoeken van het Strafhof?

Antwoord 7

Nederland draagt op basis van het Zetelverdrag ook een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van individuen of maatschappelijke organisaties in Nederland, zoals Palestijnse mensenrechtenorganisaties, die meewerken aan onderzoeken van het Strafhof.

Vraag 8

Welke stappen heeft u ondernomen of gaat u ondernemen om deze veiligheid beter te borgen?

Antwoord 8

Het uitgangspunt is dat de veiligheidszorg voor alle personen, objecten en diensten in beginsel onder de verantwoordelijkheid van het decentrale gezag plaatsvindt. Indien dreigingsinformatie daartoe aanleiding geeft, kunnen maatregelen worden getroffen door het lokaal bevoegd gezag. Zie verder het antwoord op vraag 6.

Vraag 9

Bent u bereid een eigen, onafhankelijk onderzoek te laten doen naar deze beschuldigingen? Welke acties gaat u ondernemen als de beschuldigingen juist blijken te zijn?

Antwoord 9

De aantijgingen zien op de onafhankelijkheid en veiligheid van het ISH, waarover Nederland in doorlopend contact staat met het Hof en waarbij verschillende overheidsinstanties eveneens doorlopend betrokken zijn. De Israëlische ambassadeur is verzocht zich te melden op het Ministerie van Buitenlandse Zaken in verband met de aantijgingen in de artikelen in The Guardian en +972 Magazine. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden, waarbij de Nederlandse zorgen over de berichtgeving zijn overgebracht.

Vraag 10

Deelt u de mening dat dergelijke inmenging in lopende zaken een grove aanslag zou zijn op de internationale rechtsorde? Bent u bereid dit te bespreken met de Israëlische ambassadeur in Nederland en hem duidelijk te maken dat Nederland zulke inmenging niet accepteert?

Antwoord 10

Het kabinet ziet inmengingsactiviteiten van buitenlandse actoren als een vorm van ongewenste buitenlandse inmenging en vindt dit volstrekt onwenselijk. Er kunnen verder geen uitspraken worden gedaan over individuele casussen. De Israëlische ambassadeur is verzocht zich te melden op het Ministerie van Buitenlandse Zaken in verband met de aantijgingen in de artikelen in The Guardian en +972 Magazine. Zie ook het antwoord op vraag 9.

Vraag 11

Welke stappen heeft u al gezet of gaat u zetten om ondermijning in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 11

Zie het antwoord op de vragen 2, 3 en 6.